

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 550/2018-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 28. novembra 2018 predbežne prerokoval sťažnosť advokáta [REDACTED], vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Zvolen č. k. 8 C 133/2014-209 z 19. júla 2018 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 15. októbra 2018 doručená sťažnosť [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“) vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Zvolen (ďalej len „okresný súd“) č. k. 8 C 133/2014-209 z 19. júla 2018 (ďalej len „napadnuté uznesenie“).

2. Zo sťažnosti vyplýva, že okresný súd sťažovateľovi napadnutým uznesením uložil poriadkovú pokutu v sume 300 €. Dôvodom uloženia poriadkovej pokuty bolo, že sťažovateľ sa ako právny zástupca žalobkyne nedostavil na pojednávanie vo veci vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva manželov nariadené okresným súdom na 3. júl 2018.

Sťažovateľ v sťažnosti uviedol, že z neúčasti na pojednávaní sa ospravedlnil písomným podaním z 28. júna 2018 z dôvodu nepriaznivého zdravotného stavu a zároveň podal vo veci písomné vyjadrenie a súhlasil s konaním v jeho neprítomnosti. Sťažovateľ uviedol: *„Súčasne som zabezpečil účasť mojej klientky na pojednávaní, ktorá s vykonaním pojednávania súhlasila. Účasť na súdnom pojednávaní je totiž právom účastníka a pokiaľ sa účastník osobne zúčastní pojednávania a súhlasí, aby súd konal v neprítomnosti jeho ospravedlneného advokáta, je súd povinný vec prejednať a rozhodne niet žiadneho dôvodu na uloženie poriadkovej pokuty. V danej veci ani nešlo o povinné zastúpenie advokátom, nakoľko išlo o bežnú agendu (vyporiadanie BSM).“*

3. Sťažovateľ v sťažnosti ďalej uviedol: *„Na pojednávaní dňa 03.07.2018 súd v podstate nič neurobil, celé pojednávanie z neznámych dôvodov trvalo iba cca 10 minút, súd nič neprejednal. Postup súdu je zjavne nehospodárny, súd síce formálne vykonáva pojednávania, ktoré však nesmerujú k ukončeniu veci a činnosť súdu sa namiesto vykonania dokazovania sústreďuje iba na nekonečné opakovanie prednesov a ukladanie šikanózných poriadkových pokút.“*

Sťažovateľ k stanovenej sume poriadkovej pokuty uviedol: *„Treba uviesť, že nejde o bagateľnú vec... Poriadkové pokuty ako sankcia totiž nie sú zanedbateľnej výške (do 500,- EUR a následne do 2000,- EUR), častokrát sú vyššie než peňažné tresty v trestnom konaní, kde je pripustený odvolací aj dovolací prieskum. Podľa novej úpravy C.s.p. proti uzneseniu o uložení poriadkovej pokuty nie je prípustný riadny opravný prostriedok a pokutu nemožno odpustiť či znížiť. Postup súdu ukladajúceho poriadkové pokuty (dokonca aj opakovane) je tak absolútne nekontrolovateľný a akékoľvek nesprávne a protiprávne uloženie poriadkovej pokuty tak nepodlieha prieskumu všeobecnými súdmi. Tento stav je objektívne neudržateľný, nakoľko povinný subjekt je iba štatistom a musí od súdov prijímať poriadkové pokuty za čokoľvek a kedykoľvek, t. j. v podstate ide o svojvôľu pri ukladaní poriadkových pokút...“*

4. Sťažovateľ považuje napadnuté uznesenie za arbitrárne najmä z dôvodu, že „Z napadnutého uznesenia okresného súdu navyše nevyplýva, čím konkrétne som mal hrubo sťažovať postup súdu...V neposlednom rade okresný súd sa nijak nezaoberal ani výškou uloženej poriadkovej pokuty a túto svoju úvahu ani žiadnym spôsobom neodôvodnil...“.

Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd o jeho sťažnosti rozhodol týmto nálezom:

„1. Základné právo sťažovateľa... na súdnu na inú právnu ochranu zaručené podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, základné právo na spravodlivý súdny proces zaručené podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Zvolen sp. zn. 8C/133/2014-209 zo dňa 19.07.2018 porušené bolo.

2. Uznesenie Okresného súdu Zvolen sp. zn. 8C/133/2014-209 zo dňa 19.07.2018 sa zrušuje.

3. Okresný súd Zvolen je povinný uhradiť sťažovateľovi... trovy konania.“

II.

5. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

6. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

7. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd

právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

8. O zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti ide vtedy, keď namietaným postupom všeobecného súdu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím všeobecného súdu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých namietal, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (IV. ÚS 92/04, III. ÚS 168/05, II. ÚS 172/2011, I. ÚS 143/2014).

9. Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nemá zásadne oprávnenie preskúmavať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (II. ÚS 21/96, III. ÚS 151/05). Vo všeobecnosti úlohou súdnej ochrany ústavnosti poskytovanej ústavným súdom napokon nie je ani chrániť občana pred skutkovými omylmi všeobecných súdov, ale chrániť ho pred takými zásahmi do jeho práv, ktoré sú z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné (I. ÚS 17/01). Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy totiž vyplýva, že ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov. Úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 5 ústavy (II. ÚS 136/2018, I. ÚS 13/01, I. ÚS 120/04).

10. Z postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmavať také rozhodnutie všeobecných súdov, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím

došlo k porušeniu základného práva alebo slobody, pričom skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom preskúmania vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, m. m. I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/00).

11. Súčasťou ustálenej judikatúry ústavného súdu je právny názor, že ak Civilný sporový poriadok prostredníctvom § 422 (účinného od 1. júla 2016) vylučuje u bagatel'ných vecí prieskum rozhodnutí vydaných druhostupňovými súdmi, bolo by proti logike pripustiť, aby ich prieskum bol automaticky posunutý do roviny ústavného súdnictva (IV. ÚS 431/2012, IV. ÚS 94/2014, I. ÚS 134/2016, III. ÚS 25/2016, III. ÚS 746/2016). Aj preto ústavný súd v prípadoch, keď s'ťažnosť smeruje proti orgánu verejnej moci a ide zjavne o bagatel'nú sumu, poskytuje ústavnoprávnu ochranu len v celkom výnimočných prípadoch, ak s'ťažnosť signalizuje, že došlo k zásahu do základných práv alebo slobôd v mimoriadne závažnom rozsahu, resp. intenzite (IV. ÚS 414/2010, IV. ÚS 79/2011, IV. ÚS 251/2011, IV. ÚS 717/2013). Vo veci s'ťažovateľa o takýto výnimočný prípad podľa názoru ústavného súdu zjavne nejde.

12. Podľa ústavného súdu vzhľadom na stanovenú sumu pokuty, ktorá bola s'ťažovateľovi udelená okresným súdom (300 €), ide o prípad posudzovaný ako tzv. bagatel'ná vec, kde sa vzhľadom na konkrétne okolnosti prípadu zakladá z hľadiska doterajšej judikatúry ústavného súdu (porov. najmä IV. ÚS 358/08, ako aj IV. ÚS 340/2014, III. ÚS 529/2014, II. ÚS 468/2015, II. ÚS 357/2015, II. ÚS 149/2018, II. ÚS 136/2018, II. ÚS 235/2018) dôvod na odmietnutie s'ťažnosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde už pri jej predbežnom prerokovaní z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

Opodstatnenosť s'ťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy v bagatel'ných veciach prichádza totiž do úvahy iba v prípadoch extrémneho vybočenia zo štandardov, ktoré sú pre postupy zisťovania skutkového základu sporu a pre jeho právne posúdenie esenciálne (porov. IV. ÚS 358/08, II. ÚS 149/2018, II. ÚS 136/2018).

13. Nad rámec uvedeného ústavný súd konštatuje, že sťažnosť bolo možné odmietnuť aj z dôvodu nesplnenia zákonom predpísaných náležitostí vzhľadom na to, že sťažovateľ k sťažnosti nepripojil splnomocnenie na zastupovanie advokátom pred ústavným súdom.

14. Podľa § 20 ods. 2 zákona o ústavnom súde k návrhu na začatie konania sa musí pripojiť splnomocnenie na zastupovanie navrhovateľa advokátom, ak tento zákon neustanovuje inak. V splnomocnení sa musí výslovne uviesť, že sa udeľuje na zastupovanie pred ústavným súdom.

Z citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde (ani z iných jeho ustanovení) nevyplýva, že by sťažovateľ, ktorý je sám advokátom, nemusel byť v konaní pred ústavným súdom zastúpený iným advokátom, teda, že by nemal povinnosť pripojiť k návrhu na začatie konania splnomocnenie na jeho zastupovanie iným advokátom (m. m. II. ÚS 284/2010).

Ústavný súd, opierajúc sa o svoju konštantnú judikatúru (podobne III. ÚS 37/02, I. ÚS 93/02 a I. ÚS 125/03), konštatuje, že § 20 ods. 2 zákona o ústavnom súde neumožňuje upustiť v konaní pred ústavným súdom od právneho zastúpenia advokátom, a to ani v prípadoch, ak je sťažovateľ sám advokátom.

15. Berúc do úvahy uvedené skutočnosti, ústavný súd rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, ako to vyplýva z výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. novembra 2018